

YOSHLARNING INNOVATSION TAFAKKURI VA UNING JAMIYAT HAYOTINI

MODERNIZATSIYALASHTIRISHGA TA'SIRI

Xadjiyev Umrbek Shonazarovich, Urganch Ranch texnologiya universiteti "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi dotsenti, falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori, (PhD)

ИННОВАЦИОННОЕ МЫШЛЕНИЕ МОЛОДЕЖИ И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА МОДЕРНИЗАЦИЮ ОБЩЕСТВЕННОЙ ЖИЗНИ

Хаджиев Умрбек Шоназарович, доцент кафедры "Социальные науки" Ургенчского технологического университета Ранч, доктор философии по философским наукам (PhD)

INNOVATIVE THINKING OF YOUTH AND ITS IMPACT ON THE MODERNIZATION OF SOCIETY LIFE

Khadjiyev Umrbek Shonazarovich, Urganch Ranch Technology University, Associate Professor of the "Social Sciences" Department, Doctor of Philosophy in Philosophical Sciences (PhD)

<https://orcid.org/0009-0005-2826-0706>

e-mail:

umrbekxadjivev1987@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada yoshlarning innovatsion tafakkuri va uning jamiyatni modernizatsiyalashdagi roli o'rganiladi. Maqolada innovatsion tafakkurning jamiyatdagi iqtisodiy, siyosiy va madaniy o'zgarishlarga ta'siri, shuningdek, yoshlarning kreativ fikrlash va yangi g'oyalar yaratishdagi faoliyati batafsil tahlil qilinadi. Innovatsion tafakkur nafaqat texnologik yangiliklarni yaratishda, balki ijtimoiy tizimlarni yaxshilashda, ta'limda va sog'liqni saqlashda ham muhim ahamiyatga ega. Maqolada yoshlarning startaplar, tadbirkorlik va ilmiy tadqiqotlar sohalarida faol ishtirok etishlari orqali jamiyatni rivojlantirishga qo'shgan hissalarini ko'rib chiqiladi. Innovatsion tafakkur yoshlarni yangi bilimlar bilan tanishtirish va ularning kreativ yondashuvlarini qo'llash orqali jamiyatni yangilash va modernizatsiya qilishda asosiy vosita sifatida namoyon bo'ladi.

Kalit so'zlar: yoshlar, innovatsion tafakkur, modernizatsiya, kreativ fikrlash, texnologik yangiliklar, startaplar, tadbirkorlik, ilmiy tadqiqotlar, jamiyat rivojlanishi, ijtimoiy o'zgarishlar.

Abstract: This article explores the innovative thinking of youth and its role in the modernization of society. The paper analyzes the impact of innovative thinking on economic, political, and cultural changes in society, as well as the active participation of youth in creative thinking and the generation of new ideas. Innovative thinking plays a crucial role not only in technological innovation but also in improving social systems, education, and healthcare. The article examines how youth contribute to the development of society through their active involvement in startups, entrepreneurship, and scientific research. Innovative thinking serves as a key tool in modernizing society by introducing new knowledge and fostering creative approaches.

Key words: youth, innovative thinking, modernization, creative thinking, technological innovations, startups, entrepreneurship, scientific research, societal development, social changes.

Аннотация: В данной статье рассматривается инновационное мышление молодежи и его роль в модернизации общества. В работе анализируется влияние инновационного мышления на экономические, политические и культурные изменения в обществе, а также активное участие

молодежи в креативном мышлении и создании новых идей. Инновационное мышление играет ключевую роль не только в технологических инновациях, но и в улучшении социальных систем, образования и здравоохранения. В статье также рассматривается вклад молодежи в развитие общества через их участие в стартапах, предпринимательстве и научных исследованиях. Инновационное мышление является основным инструментом для модернизации общества, внедрения новых знаний и стимулирования креативных подходов.

Ключевые слова: молодежь, инновационное мышление, модернизация, креативное мышление, технологические инновации, стартапы, предпринимательство, научные исследования, развитие общества, социальные изменения.

KIRISH. Yoshlar jamiyatning eng dinamik va o'zgaruvchan qatlamini tashkil etadi. Ularning innovatsion tafakkuri, kreativ yondashuvlari va yangi g'oyalar yaratishdagi faoliyati jamiyatning iqtisodiy, siyosiy va madaniy sohalarida katta ta'sir ko'rsatadi. Innovatsion tafakkur – bu yangi g'oyalar va yechimlarni yaratishga qaratilgan fikrlash jarayoni bo'lib, jamiyatni modernizatsiyalashda va rivojlantirishda asosiy rol o'ynaydi. Yoshlarning innovatsion tafakkuri nafaqat texnologik yangiliklarni ishlab chiqishda, balki siyosiy tizimni isloh qilishda, ijtimoiy munosabatlarni yaxshilashda ham muhim ahamiyatga ega. Bu turdagi tafakkur o'z ichiga yangicha fikrlash, kreativlik, yangi g'oyalar va texnologiyalarni ishlab chiqish va ular orqali mavjud tizimlarni takomillashtirishni oladi. Innovatsion tafakkur, ayniqsa, texnologik va ijtimoiy sohalarida taraqqiyotning asosi bo'lib, insonlarning kundalik hayotini o'zgartirishda muhim rol o'ynaydi.

Yoshlar jamiyatning dinamik va yangilanishga ochiq qatlamini tashkil etadi. Ularning innovatsion fikrlash tarzlari, texnologiyalarga qiziqishlari, o'zgarishlarga tez moslashuvchanligi jamiyatni rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. Yoshlar jamiyatga yangiliklar olib keladi, yangi g'oyalar va texnologiyalarni yaratadi, ayniqsa, raqamli texnologiyalar, startaplar va ilmiy tadqiqotlarda faol ishtirok etadilar. Shuningdek, yoshlar ekologik muammolarni hal qilishda, sog'liqni saqlash va ta'limda innovatsiyalarni joriy etishda ham muhim rol o'ynaydi.

Modernizatsiya — bu jamiyatning iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy va madaniy tizimlarini yangi, ilg'or yondashuvlar bilan rivojlantirish jarayonidir. Ushbu jarayonning maqsadi jamiyatni yanada samarali, raqobatbardosh va barqaror qilishdir. Modernizatsiya texnologik taraqqiyot, yangi bilim va innovatsiyalarni qo'llash, iqtisodiy va ijtimoiy strukturadagi o'zgarishlar orqali amalga oshiriladi.

MUHOKAMA. Modernizatsiya jarayonida yoshlarning o'zni beqiyosdir. Chunki yoshlar tezda yangi texnologiyalarni qabul qiladi, yangi g'oyalarni yaratadi, ijtimoiy va iqtisodiy tizimlarga yangicha qarashlar olib kiradi. Ular innovatsiyalarni rivojlantirishda va joriy etishda muhim rol o'ynaydi.

Yoshlar jamiyatni modernizatsiyalashda quyidagi yo'nalishlarda faol ishtirok etishi mumkin:

1. Texnologik innovatsiyalar: yoshlar raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt, robototexnika, blockchain kabi sohalarida ilg'or yangiliklar yaratishda qatnashadilar.

2. Ijtimoiy tashabbuslar: yoshlar ekologik, ijtimoiy va siyosiy sohalarida yangi ijtimoiy tashabbuslar yaratib, jamiyatning samaradorligini oshiradilar. Masalan, ijtimoiy tarmoqlarda ijtimoiy kampaniyalarni olib borish, ko'ngilli ishlar va ekologik faoliyatlar.

3. Startaplar va tadbirkorlik: yoshlar o'z bizneslarini boshlash, yangi mahsulotlar va xizmatlar ishlab chiqish orqali iqtisodiy modernizatsiyaga hissa qo'shadilar.

4. Ta'lim va ilm-fan: innovatsiyalarni rivojlantirishda ta'lim tizimi muhim o'rin tutadi. Yoshlar ilmiy tadqiqotlar va innovatsion texnologiyalarni yaratishda faol ishtirok etadilar.

Kreativlik — bu innovatsion tafakkurning asosiy tarkibiy qismi. Kreativlik yangi, ilg'or g'oyalarni ishlab chiqish, mavjud nuqtayi nazardan tashqariga chiqish va odatiy fikrlashdan farq qiluvchi yangi yechimlarni topishga qaratilgan faoliyatdir. Innovatsion tafakkurning rivojlanishi kreativ fikrlashni talab qiladi, chunki yangiliklar va o'zgarishlar faqatgina odatiy fikrlash usullaridan chiqish orqali amalga oshiriladi.

Yangi g'oyalarni yaratish jarayoni to'liq innovatsion faoliyatning poydevori bo'lib, bir nechta bosqichlarni o'z ichiga oladi. Har bir bosqich o'zining aniq maqsadlari va vazifalariga ega bo'lib,

yangi g'oyaning muvaffaqiyatli amalga oshirilishiga olib keladi. Birinchi bosqich: **tadqiqot va tahlil**. Yangi g'oya yaratishning birinchi bosqichi mavjud muammo yoki sohadagi imkoniyatlarni aniqlash va tushunishdan boshlanadi. Bu bosqichda mavjud tizimlarning kamchiliklari, ehtiyojlar va yangiliklarga bo'lgan talablar aniqlanadi. Shuningdek, tadqiqotlar, statistik ma'lumotlar, ilgari o'tkazilgan ilmiy ishlar, tajriba va amaliyotlar orqali bilimlar bazasi kengaytiriladi. Tahlil qilish orqali muammoning ildizlarini aniqlash, bo'shliq va imkoniyatlarni tushunish mumkin bo'ladi.

Ikkinchi bosqich: kreativ fikrlash.

Tadqiqot va tahlil bosqichida aniqlangan imkoniyatlar asosida yangi g'oyalar va innovatsion yechimlar ishlab chiqiladi. Bu bosqichda kreativ fikrlash muhim rol o'ynaydi, chunki yangi g'oyalar o'zgacha va original bo'lishi kerak. Kreativ fikrlash jarayoni davomida muammoni hal qilishning turli usullari va alternativ yechimlar kiritiladi. Ushbu bosqichda insonning tasavvuri, ilg'or metodlar va yondashuvlar yordamida yangi g'oyalar ishlab chiqiladi va bu g'oyalar kelajakda qanday innovatsion yechimlar yaratishi mumkinligi ko'rib chiqiladi.

Uchinchi bosqich: yangi g'oyalarni sinovdan o'tkazish. Yaratilgan yangi g'oyalarni sinovdan o'tkazish bosqichida ular amaliyotda qanday ishlashini tekshirish zarur. Sinov jarayoni g'oyaning samaradorligini baholash, uning haqiqiy sharoitlarda qanday natijalar berishini ko'rib chiqishni o'z ichiga oladi. Sinovlar orqali g'oya yanada takomillashtiriladi, zarur bo'lgan o'zgarishlar kiritiladi va samaradorlikni oshirishga qaratilgan tuzatishlar amalga oshiriladi. Bu bosqichda prototiplar, piloting, testlar va tahlillar yordamida g'oyalar haqiqiy dunyo sharoitlariga moslashtiriladi.

To'rtinchi bosqich: tatbiq etish. Sinovdan muvaffaqiyatli o'tgan g'oyalar amaliyotga tatbiq etiladi. Bu bosqichda yangi innovatsion yechimlar haqiqiy tizimga joriy qilinadi. Tatbiq etish jarayoni mavjud tizimni takomillashtirish va yangi texnologiyalarni hayotga tatbiq qilishni o'z ichiga oladi. G'oyalar amaliyotga kiritilgandan so'ng, ular orqali mavjud jarayonlar optimallashtiriladi, resurslardan samarali foydalanish ta'minlanadi va ijtimoiy yoki iqtisodiy tizimda ijobiy o'zgarishlar yuzaga keladi.

Yangi g'oyalarni yaratish jarayoni o'zaro bog'liq bosqichlardan iborat bo'lib, har bir bosqichning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi, innovatsiyaning amaliyotda ishlashini ta'minlash uchun zarurdir. Tadqiqot va tahlil bosqichida aniqlangan imkoniyatlar kreativ fikrlash jarayonida g'oyalar sifatida shakllanadi, sinovdan o'tkazish orqali takomillashtiriladi va yakuniy bosqichda real dunyoda tatbiq etiladi. Bularning barchasi innovatsion yechimlarning muvaffaqiyatli amalga oshirilishiga olib keladi, yangi tizimlarni yaratish va modernizatsiyalash imkonini beradi.

Yoshlarning innovatsion tafakkuri o'zining rivojlanishida bir nechta omillarga bog'liq, jumladan, ta'lim tizimi, ilmiy tadqiqotlar va texnologik yangiliklar. Bu omillar yoshlar orasida yangi g'oyalar va innovatsion yechimlarni yaratish qobiliyatini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.

Xususan, ta'lim tizimining innovatsion tafakkurni rivojlantirishda o'rni juda katta. Maktab va oliy ta'lim muassasalari yoshlarni yangi bilimlar bilan tanishtirish, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish va kreativ yondashuvlarni qo'llash orqali ularning innovatsion tafakkurini shakllantiradi. Ta'lim tizimi innovatsion tafakkurni rivojlantirish uchun quyidagi yo'nalishlarga e'tibor qaratishi kerak: o'quvchilarga o'z fikrlarini erkin ifodalash va guruh ishlarida ishtirok etishga imkon berish (Interaktiv metodlar), yoshlarni yangi g'oyalar va startaplar yaratishga o'rgatish (Liderlik va tadbirkorlik darslari) hamda yoshlar uchun dasturiy ta'minot va raqamli texnologiyalar asosida yaratish va ishlab chiqish imkoniyatlarini yaratish (dasturiy ta'minot va raqamli texnologiyalar).

Shuningdek, ilmiy tadqiqotlar orqali yoshlarni innovatsion tafakkurni rivojlantirishda ishtirok etishga rag'batlantirish muhim. Ilmiy izlanishlar orqali yoshlar yangi g'oyalar yaratish, mavjud bilimlar bazasini kengaytirish va yangi texnologiyalarni ishlab chiqishda ishtirok etadilar. Tadqiqot muhitida yoshlarning ilg'or g'oyalarini amaliyotga joriy etishga bo'lgan ehtiyoj va imkoniyatlar yaratiladi.

Qolaversa texnologik yangiliklar va zamonaviy texnologiyalar innovatsion tafakkurni rivojlantirishda muhim vositadir. Internet, sun'iy intellekt, big data, robototexnika va boshqa yangi texnologiyalar yoshlarni innovatsiyalarni yaratishga motivatsiya qiladi. Yoshlar texnologik yangiliklar orqali yangi g'oyalarni yaratib, jahon iqtisodiyotiga

ta'sir ko'rsatishlari mumkin. Texnologiyalar innovatsiyalarni amalga oshirishda qulay imkoniyatlar yaratadi. Va nihoyat, tadbirlar va tanlovlar. Innovatsion fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan turli tanlovlar, konferensiyalar yoshlarni yangi g'oyalar ishlab chiqishga rag'batlantiradi. Ushbu tadbirlar orqali yoshlar o'z bilimlarini amaliyotda sinab ko'rish va innovatsion yechimlarni yaratish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

NATIJALAR. Yoshlar innovatsion tafakkurini amaliyotga tatbiq etishda ko'plab texnologik va ijtimoiy o'zgarishlarni amalga oshiradilar. Yoshlarning innovatsiyalarni joriy etishdagi faoliyati quyidagi yo'nalishlarda yuz beradi:

1. Texnologik o'zgarishlar: yoshlar texnologik yangiliklarni yaratishda va amaliyotga joriy etishda asosiy kuch bo'lib xizmat qilishadi. Yangi dasturlar, veb-saytlar, mobil ilovalar, sun'iy intellekt va boshqa texnologik innovatsiyalarni ishlab chiqish orqali yoshlar nafaqat iqtisodiy jarayonlarni, balki jamiyatdagi turli sohalarda, masalan, sog'liqni saqlash, ta'lim va ijtimoiy xizmatlarda ham o'zgarishlarni olib keladi.

2. Ijtimoiy o'zgarishlar: yoshlar o'z innovatsion fikrlashlarini ijtimoiy sohalarga qo'llab-quvvatlashadi. Masalan, ekologik muammolarni hal qilishda yangi texnologiyalarni yaratish, ijtimoiy tenglikni oshirishga yo'naltirilgan yangi dasturlar yaratish va jamiyatdagi turli ijtimoiy tizimlarni yaxshilashga qaratilgan g'oyalar orqali yoshlar jamiyatda muhim o'zgarishlarni amalga oshiradilar.

3. Startaplar va tadbirkorlik: Yoshlar innovatsiyalarni iqtisodiyotga tatbiq etishda startaplar va tadbirkorlik faoliyatlarini amalga oshiradilar. Ularning yangi g'oyalarini biznesga aylantirish orqali iqtisodiyotni rivojlantirishga hissa qo'shadi. Yoshlar yaratgan startaplar va texnologiyalar jamiyatda yangi ish o'rinlarini yaratishga va iqtisodiy o'sishga yordam beradi.

Yoshlarning innovatsion fikrlash orqali jamiyatda texnologik va ijtimoiy o'zgarishlarni amalga oshirishdagi roli juda muhim. Ular yangi g'oyalar va yechimlar yaratish orqali jamiyatni modernizatsiyalashda asosiy kuch bo'lib xizmat qiladilar.

XULOSA. Yoshlarning innovatsion tafakkuri jamiyatni modernizatsiyalashda va rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Ularning kreativ fikrlashlari, yangi g'oyalar yaratishdagi faoliyati va yangi texnologiyalarga qiziqishlari jamiyatning iqtisodiy, siyosiy va madaniy sohalarida katta

o'zgarishlar yuzaga keltiradi. Yoshlar texnologik yangiliklarni ishlab chiqish, ijtimoiy tashabbuslarni yaratish, startaplar va tadbirkorlik faoliyatida ishtirok etish orqali jamiyatni yangi bosqichga olib chiqadilar. Shu bilan birga, ular ekologik, ta'lim va sog'liqni saqlash kabi sohalarda ham innovatsiyalarni amalga oshiradilar.

Innovatsion tafakkur yoshlarni yangi bilimlar bilan tanishtirish, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish va kreativ yondashuvlarni qo'llash orqali shakllanadi. Bu jarayonda ta'lim tizimi, ilmiy tadqiqotlar va texnologik yangiliklar muhim vosita bo'lib, yoshlarning innovatsion fikrlashini rivojlantirishga turtki beradi. Yoshlarning innovatsiyalarni amaliyotga tatbiq etishlari, texnologik va ijtimoiy o'zgarishlarni amalga oshirishlari orqali jamiyatda yuksalish va barqaror rivojlanish ta'minlanadi.

Yoshlar nafaqat texnologik yangiliklarni ishlab chiqish, balki ijtimoiy tizimlarda ham ijobiy o'zgarishlarni olib keladilar. Ularning kreativ fikrlash va innovatsion yondashuvlari jamiyatni modernizatsiyalashda asosiy kuch bo'lib xizmat qiladi. Bunday g'oyalar va yechimlar, ayniqsa, raqamli texnologiyalar, startaplar va ilmiy tadqiqotlar orqali jahon iqtisodiyotiga va jamiyatga katta ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, yoshlarning faol ishtiroki jamiyatni raqobatbardosh, samarali va barqaror rivojlantirishga yordam beradi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Abdurakhmonov I. Innovatsiyalar va iqtisodiy rivojlanish: nazariya va amaliyot. Toshkent: Universitet nashriyoti, 2015. – 230 b.
2. Daminov N. Yoshlar va innovatsion faoliyat: ta'lim tizimining roli. Toshkent: Fan va texnologiya nashriyoti, 2018. – 200 b.
3. Jumaniyozov B. O'zbekistonda yoshlar innovatsiyalari va ularning iqtisodiy rivojlanishga ta'siri. Toshkent: Innovatsion rivojlanish markazi, 2019. – 215 b.
4. Mamatov K. Yoshlar ta'limi va innovatsion g'oyalarni shakllantirish. Toshkent: Ijtimoiy fanlar akademiyasi, 2017. – 180 b.
5. Rasulov A. Innovatsion tafakkur va uning jamiyat hayotiga ta'siri. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, 2020. – 150 b.
6. Saidov S. Yoshlar va startaplar: iqtisodiy rivojlanish uchun innovatsion imkoniyatlar. Toshkent: Iqtisodiyot va tijorat universiteti nashriyoti, 2021. – 190 b.